

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Žiniasklaidos pagrindai	

Anotacija
Žiniasklaidos pagrindų dalykas supažindina su medijų įvairove, rinka ir pristato esminius medijų veikimo principus. Analizuojamos medijų funkcijos, veiklos motyvai ir poveikis auditorijai. Sparčiai besikeičiančioje technologijų aplinkoje gilinamasi į tai, kaip technologijos veikia tradicines žiniasklaidos priemones, kaip keičiasi medijų organizacijos, jų turinys ir žurnalistika. Ugdomi gebėjimai kurti ir kritiškai vertinti tradicinių bei socialinių medijų, internetinių medijų turinį. Supažindinama su žiniasklaidos teisės pagrindais, etika, skirtingų medijų verslo modeliais, veikimo pagrindais.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: lekt. Kęstutis Petrauskis Kitas (-i):	Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Kūrybos komunikacijos bakalauro studijų programos komitetas, Saulėtekio al. 9, LT-10222, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Individualiųjų studijų dalykas

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Mišri, auditorinė, nuolatinė	I kursas, II semestras (pavasario)	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	50	80

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
Žiniasklaidos pagrindų kursu siekiama: 1. Ugdyti analitinius gebėjimus suprasti žiniasklaidos ir žurnalistikos vaidmenį šiuolaikinėje visuomenėje;2. Formuoti gebėjimus analizuoti ir kritiškai vertinti žiniasklaidos sistemos įvairovę, veikimo principus ir motyvus;3. Ugdyti gebėjimus suprasti žiniasklaidos ir žurnalistikos poveikį visuomenei, gebėjimus išvelgti jos galias, valstybės reguliavimo poreikius;4. Išugdyti pirminius žiniasklaidos teisės reikalavimų ir etikos nuostatų realizavimo praktinėje veikloje įgūdžius.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentai suvoks esminius žiniasklaidos rinkos, žurnalistikos veikimo principus, modelius, veiklos motyvus.	Paskaita, seminaras, literatūros analizė ir diskusijos, turinio atvejų nagrinėjimas.	Komandinio darbo užduočių ir jų pristatymo vertinimas, tarpinis žinių patikrinimas.
Žiniasklaidos įvairovės ypatumus, kaitą bei vaidmenį valstybėje.	Probleminis dėstymas, literatūros analizė, diskusijos, Lietuvos ir Vakarų žiniasklaidos turinio atvejų nagrinėjimas.	Darbas grupėse, projektas, pranešimas, tarpinis žinių patikrinimas.
Žiniasklaidos ir žurnalistikos išskirtinumą: a) tarpdiscipliniškame mokslo kontekste, b) kitų informacinių veiklų (reklamos, viešųjų ryšių, rinkodaros, propagandos kontekste).	Probleminis dėstymas, literatūros analizė, diskusijos, Lietuvos ir Vakarų žiniasklaidos turinio atvejų nagrinėjimas.	Komandinio darbo užduočių ir jų pristatymo vertinimas, tarpinis žinių patikrinimas.
Perpras pagrindines žiniasklaidos funkcijas bei žiniasklaidos įtaką visuomenei.	Probleminis dėstymas, literatūros analizė, diskusijos, grupinės užduotys, Lietuvos ir Vakarų žiniasklaidos turinio atvejų nagrinėjimas.	Projektas, komandinis darbas, pranešimas, tarpinis žinių patikrinimas.
Gaus žiniasklaidos teisės, etikos pagrindus, gebėjimus suprasti bei kritiškai vertinti žiniasklaidos ir žurnalistų sprendimus profesinių dilemų atvejais.	Probleminis dėstymas, mokslinės literatūros analizė, diskusijos, grupinės užduotys, Lietuvos ir Vakarų žiniasklaidos turinio atvejų nagrinėjimas.	Projektas, komandinis darbas, pranešimas, tarpinis žinių patikrinimas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Žiniasklaidos samprata. Istorinė medijų raida. Medijų raštingumo svarba šiuolaikinėje visuomenėje. Paskaitų medžiaga ir užduotys bus pateiktos Virtualioje mokymosi aplinkoje (VMA) arba MS teams aplinkoje.	2		4				6	10	Individualaus pristatymo seminaro tema rengimas. Savarankiškos literatūros studijos. Medijos, žiniasklaida, žurnalistika tradicinėje ir tinklaveiklos visuomenėje p. 126-156

2. Viešosios erdvės samprata. Žiniasklaidos įvairovė, jos sistema, funkcijos ir svarba valstybėje. Žiniasklaidos veiklos motyvai. Paskaitų medžiaga ir seminaro užduotys bus pateiktos Virtualioje mokymosi aplinkoje (VMA) arba MS teams aplinkoje.	2		4				6	10	Individualių pristatymų seminaro tema rengimas. Savarankiškos literatūros studijos. Aleknonis (2011) Naujoji cenzūra p, 39-74
3. Žurnalistikos pagrindai. Žiniasklaidos turinio įvairovė ir jo kūrimo ypatumai. Žurnalistinio turinio analizė. Paskaitų medžiaga ir seminaro užduotys bus pateiktos Virtualioje mokymosi aplinkoje (VMA) arba MS teams aplinkoje.	2		4				6	10	Individualių pristatymų seminaro tema rengimas. Savarankiškos literatūros studijos. Medijos, žiniasklaida, žurnalistika tradicinėje ir tinklaveiklos visuomenėje (2012), p. 24-43; 160-205
4. Informatyvus ir pramoginis turinys. Jų ypatybės. Informatyvaus ir pramoginio turinio persipynimas žiniasklaidoje ir jo poveikis. Paskaitų medžiaga ir seminaro užduotys bus pateiktos Virtualioje mokymosi aplinkoje (VMA) arba MS teams aplinkoje.	2		4				6	10	Bandomųjų auditorijos preferencijų tyrimų rengimas. Žiniasklaidos priemonių turinio analizė. Savarankiškos literatūros studijos. Aleknonis (2011) Naujoji cenzūra p. 26-35; 96-112

5.	Žiniasklaidos įtaka politikos ir visuomenės darbotvarkei. Žiniasklaidos ir rinkodaros bei viešųjų ryšių santykis. Paskaitų medžiaga ir seminaro užduotys bus pateiktos Virtualioje mokymosi aplinkoje (VMA) arba MS teams aplinkoje.	2		4				6	10	Komandinis darbas, žiniasklaidos organizacijų turinio analizė ir pristatymų seminaro tema rengimas. Savarankiškos literatūros studijos. Nevinskaitė (2011) Šiuolaikinės medijos ir masinės komunikacijos teorijos, p. 53-76
6.	Žiniasklaidos priemonių auditorija, jos persidengimas, pritraukimo būdai. Žiniasklaidos organizacijų ir jų turinio poveikis žmogui, visuomenei. Paskaitų medžiaga ir seminaro užduotys bus pateiktos Virtualioje mokymosi aplinkoje (VMA) arba MS teams aplinkoje.	2	2	4				8	10	Komandinis darbas, žiniasklaidos priemonių turinio analizė ir bandomojo žiniasklaidos turinio poveikio auditorijai tyrimo parengimas. Savarankiškos literatūros studijos. Nevinskaitė (2011) Šiuolaikinės medijos ir masinės komunikacijos teorijos, p. 43-53; Medijos, žiniasklaida, žurnalistika tradicinėje ir tinklaveiklos visuomenėje p. 234-296
7.	Žurnalisto vaidmuo visuomenės informavimo procese. Žiniasklaidos teisės pagrindai ir etika. Paskaitų medžiaga ir seminaro užduotys bus pateikiamos	2		4				6	10	Komandinis darbas ir kūrybinių užduočių seminaro tema rengimas. Savarankiškos literatūros studijos. Brock (2013) Out of Print, p. 6-31; Medijos, žiniasklaida, žurnalistika tradicinėje ir tinklaveiklos visuomenėje p. 74-92

Virtualioje mokymosi aplinkoje (VMA) arba MS teams aplinkoje.									
8. Žiniasklaidos kaita ir naujosios medijos, jų poveikis. Žiniasklaidos priemonių rinkos slinkty. Paskaitų medžiaga ir seminaro užduotys bus pateikiamos Virtualioje mokymosi aplinkoje (VMA) arba MS teams aplinkoje.	2		4				6	10	Komandinis darbas ir žiniasklaidos priemonių užimamos rinkos dalies analizės rengimas. Savarankiškos literatūros studijos. Jastramskis, Deimantas; Rožukalne, Anda; Joesaar, Andres (2017) Žiniasklaidos koncentracija Baltijos šalyse 2000–2014 metais, p. 26-48
Iš viso	16	2	32					80	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Savarankiško darbo ir užduočių seminarų metu vertinimas.	50 proc.	Semestro metu	Galutinis seminarų įvertinimas sudaro 50 proc. viso studijų dalyko įvertinimo (t.y. seminarų metu galima surinkti daugiausiai 5 galutinio įvertinimo balus). Savarankiškas darbas bus vertinamas gerai (0,5 balo), jei bus panaudota visa nurodyta literatūra, atsakyta į visus užduotus klausimus, parodyti gebėjimai taikyti teorines žinias praktiniuose sprendimuose. Tik iš dalies atsakius į klausimus, panaudojus ne visus šaltinius, darbas bus įskaitomas (0,25 balo). Neatlikta užduotis – 0 balų. Jei studentas (-ė) praleidžia daugiau nei 5 seminarus jo (jos) galutinis seminarų vertinimas bus 0.
Egzaminas	50 proc.	Pavasario sesijos egzaminų metu.	Atvirų klausimų testas iš dešimties klausimų. Vieno klausimo teisingas atsakymas vertinamas 0,5 balo.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Nevinskaitė, Laima	2011	Šiuolaikinės medijos ir masinės komunikacijos teorijos		Vilniaus universiteto leidykla

Pompper, Donnalyn; Hoffman, Lindsay	2023	What is News?		New York, Routledge
Kolektyvinė monografija	2012	Medijos, žiniasklaida, žurnalistika tradicinėje ir tinklaveikos visuomenėje		Vilniaus universiteto leidykla
Aleknonis, Gintaras	2011	Naujoji cenzūra		Vilnius: Mykolo Riomerio universitetas
Brock, George	2013	Out of Print: Newspapers, Journalism and the Business of News in the Digital Age. London, Philadelphia, New Delhi: Kogan Page.		London, Philadelphia, New Delhi: Kogan Page.
Papildoma literatūra				
Jastramskis, Deimantas; Rožukalne, Anda; Joesaar, Andres	2017	Žiniasklaidos koncentracija Baltijos šalyse 2000–2014 metais	Informacijos mokslai Nr. 77	
Jastramskis, Deimantas	2014	Lietuvos žiniasklaidos industrijų gyvavimo ciklo stadijos	Informacijos mokslai Nr. 68	
Valentinavičius, Virgis	2016	Deficit of Trust and the Decline of Print Media in Lithuania	Žurnalistikos tyrimai Nr. 10	
Meškauskaitė, Liudvika	2004	Žiniasklaidos teisė: visuomenės informavimo teisė: teoriniai ir praktiniai aspektai		Vilnius: Teisinės informacijos centras